



OPPEGÅRD HISTORIELAG

Medlemsblad Nr. 1/2014



Kullebunden nye skole (Middelskolen) 100 år i 2014

Antallet skolebarn steg kraftig for hvert år i tiden da Oppegård ble skilt ut fra Nesodden kommune. Etter mye diskusjon i skolestyret rundt 1912 om hvor en ny skole burde bygges tok Wilhelm Bærøe, tidligere ordfører, affære og tegnet og fikk satt opp en ny skole på plassen Holtet i den gamle Mastemyrveien (nå Kapellveien). Skolebygningen ble tatt i bruk 1.10.1914 og innviet 5.1.1915. Men skolen, med sine fire klasserom, var altfor liten allerede før start samtidig som det var vanskelig å få tak i nok kvalifiserte lærere. Bygningen var i bruk som folkeskole fram til 1922 da Kolbotn skole i Fjellveien ble innviet. Huset ble brukt som middelskole fra 1921 til 1935 med navnet Oppegård kommunale høiere almenskole. Fra 1935 til Ingieråsen skole sto klar i 1959 var bygningen i bruk som realskole. Siste realskoleklasse gikk opp til eksamen i 1962. Les mer i heftet «Oppegårds skolehistorie 1739-1925» av Bjørn Kihl Bødtker.



Fra venstre: Steinar Karlsrud, Nils B Olsen, Finn E Edvardsen, Egil Wenger, Birger Løvland, Einar Skillebekk, Severin Breivik.

Styret i Oppegård Historielag har konstituert seg slik:

Egil Wenger, leder, telefon: 97 74 90 02, e-post: egil@wenger.no

Egil Wenger er formelt valgt til kasserer, men funksjonen ivaretas i praksis av

Gustav Fredrik Huseby, e-post: fredrik.huseby@gmail.com

Birger Løvland, nestleder, telefon: 99 31 93 58, ablovland@hotmail.com

Nils Birger Olsen, sekretær, 41 56 08 85, joru-we@online.no

Severin Breivik, styremedlem, telefon 92 88 84 87, cvrin@live.no

Einar Skillebekk, styremedlem, tlf.:92 05 05 95, skillebekk.einar@gmail.com

Finn E. Edvardsen, styremedl., tlf.:91 14 67 89, finn.e.edvardsen@gmail.com

Steinar Karlsrud, styremedl., tlf.:95 87 99 36, steinar.karlsrud@hafslund.no

Web redaktør er Siri Iversen: siri.iversen@gmail.com

Hjemmeside: <http://www.oppegard-historielag.org>

e-post: oppegard.historielag@gmail.com

Postadresse:Oppegård historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

Revisor: Elisabeth Storløyken

Valgkomite:

Bjørn Egil Jensen (leder), Bjørn Engebretsen og Sverre Christiansen

Redaksjonskomite for medlemsbladet:

Nils Birger Olsen, Siri Iversen og Odd Ståle Indreeide

Lederen har ordet

Så var det å ta fatt på et nytt år – igjen – denne gangen ”året før jubileumsåret”. Da tenker jeg selvsagt på 100-års jubileet for kommunen vår. Forberedelsene er godt i gang. Og, det kommer nok til å hope seg opp med oppgaver, som etter hvert nok bør fordeles utover i organisasjonen. En ting er hva vi selv legger opp av planer, ut ifra egen fantasi, en annen ting er hva vi blir oppfordret av andre til å ta fatt i eller hjelpe til med. Vi får se, jubileum blir det jo uansett, men det er kommunen som holder i trådene, rett nok..



I 2014 er det også et annet jubileum på gang, grunnlovsjubileet. Det har nok ikke vært til å unngå å legge merke til det. Der er vi i Oppegård så vidt jeg kan skjønne ikke spesielt involvert. Vårt område hadde ikke noen spesiell rolle i dette – for 200 år siden. Vi var jo ikke engang egen kommune, og folk fra vårt område var antagelig ikke meget involvert i den tidens politikk. Det var vel mest embetsmenn og bønder, og vi hadde jo ikke så mange av noen av dem. Så vi nøyer oss vel med å delta i det som andre setter opp. Vi har planer om et samarbeid med kommunen om et arrangement til høsten. Og så skal vi jo ta en busstur til Eidsvollbygningen ut på våren. Oppegård Historielag arrangerte tur dit for 4-5 år siden, men det var før de satte i gang restaurering av bygningen til jubileet. Det kan bli artig å se bygningen restaurert tilbake til situasjonen ca. 1814. De har jo også laget et poeng ut av kjelleren, som var arbeidsrom for ”staben” den gang. Den skal vi også se på.

For å komme tilbake til nåtid. Vi har høstet usedvanlig ros for kalenderen vår denne gang. Den er både lærerik og informativ på innholdet, sies det, og så er den nok tiltrekkende av utseendet. Og det hjelper jo på salget. Det blir vel ellers spennende å se endelig resultat på økonomien at kalenderen er lagt inn i kontingenten. Og det bare året etter at vi gjorde det samme for den regionale årboka, Follominne. Jeg håper at begge disse tiltakene har falt i god smak.

Ha en hyggelig vinter-/vårsesong, også i regi av historielaget vårt.

Egil Wenger

ÅRSBERETNING FOR 2013.



**OPPEGÅRD
HISTORIELAG**

Styret

Årsmøtet i mars 2013 valgte følgende styre, som i første styremøte konstituerte seg slik:

- Leder: Egil Wenger
Nestleder: Birger Løvland
Sekretær: Nils B. Olsen
Styremedlemmer: Einar Skillebekk, Severin Breivik,
Steinar Karlsrud og Finn E. Edvardsen
Kasserer: Egil Wenger ble formelt gjenvalgt, men Gustav F. Huseby er fortsatt engasjert som regnskapsfører, som i foregående år.

Oppmøte til styremøtene og engasjementet, har vært meget tilfredsstillende, og bare i ett møte har ikke styret vært beslutningsdyktig. Som tidligere er de tradisjonelle og rutinemessige arbeidsområdene vært organisert i arbeidsgrupper, med sentrale personer i organisasjonen involvert.

Vi har, som tidligere år, hatt arbeidsgrupper i virksomhet, med følgende sentrale deltakere:

- Aktivitetsgruppa: Einar Skillebekk, Birger Løvland, Geir B. Skarheim, Bjørn Engebretsen.
- Infogruppa: Nils B. Olsen, Odd-Ståle Indreeide, Siri Iversen.
- Kulturminner i utmark: Egil Wenger, Thea Sundt, Bjørn Lunder, Steinar Karlsrud, Einar Skillebekk, Karsten Høy.
- Kalendergruppa (2014): Bjørn Egil Jensen, Finn Edvardsen, Severin Breivik.

I tillegg er det plassert ut spesielle arbeidsoppdrag slik: Siri Iversen er deltaker i redaksjonskomiteen i forbindelse med (i fm) kommunens 100-års-jubileumsbok, Bjørn Lunder er lagets ansvarlige for aktiviteter og framdrift i fm Gjersjøbåten (Stokkbåten). Marita Huseby, Einar Skillebekk og Egil Wenger er sentrale aktører ifm etablering og utvikling av utstillingene i Gjersjøelva natur og kulturpark, spesielt i Langbygningen lokalhistoriske museum, sammen med ”primus motor” Harald Lundstedt. Siri Iversen er administrator av vår web-side, og har etablert en gruppeside på Facebook. Odd-Ståle Indreeide er redaktør av medlemsbladet, og Bjørn Egil Jensen er redaktør for kalenderen (2014).

Lagets medlemskap

Vi er medlem av Follo Historielag (Bjørn Egil Jensen er styrerepresentant, og Einar Skillebekk er vara), og i Landslaget for lokalhistorie (LLH). Vårt styreverv i Follo Museum har vært ivaretatt av vara Geir B. Skarheim (for Randi Skjerven som døde i 2012). Egil Wenger er representantskapsmedlem, men konsolideringsprosessene for museet har medført lav aktivitet. Siri Iversen er vår representant i det kommunale Lokalhistorisk fond. Vi er også med i en uformell Follo-avdeling av Fortidsminneforeningen.

Årets aktiviteter

Styret har hatt 10 møter, på sommermøtet og julemøtet har aktive medarbeidere vært invitert, med et måltid ved siden av møtet.

Laget er involvert i friluftsansjasjonenes felles forum i Oppegård (Forum for Natur- og Friluftsliv), Gjennom forumet er vi også engasjert i Friluftslivets dag og Eventyrstien med planleggings- og stands-ressursser. Steinar Karlsrud og Egil Wenger har vært aktører i historisk fordrag og fotoframvisning fra tidligere tider på Bjørkås, Folkeakademiet/Demensforeningen.

Ytterligere skilting av bygninger i Oppegård har vært under forberedelse. Vi har stilt kunnskap til disposisjon for skilting av en del gårdstun. Oppsetting planlegges våren 2014.

Vi har deltatt i forberedelser og tilrettelegging for markering av brannen på Stubljan i 1913, og deltatt i gjennomføringen. Historielagets aktører har vært sentrale i arbeidet med innredning av resten av Langbygningen til museum, og deltok i en vellykket åpningsseremoni, med 70 deltakere og gjester.

På tampen av 2013 har Egil Wenger vært med i en redaksjonsgruppe for en Akershusbok med tanke på utgivelse til slutten av 2014.

Forberedelse av arrangementer i kommunen 100-års-jubileumsår i 2015 er startet, og vi er med. Det forventes enda mer engasjement i 2014, og selvsagt i selve jubileumsåret.

Historielaget har uttalt seg i følgende regulerings- og plan-saker:

Asfaltering av Bekkenstenveien. Arkeologisk undersøkt, planene akseptert.

Vi har frarådet riving av hytte i Utsiktveien for å kunne bygge hus ihht reguleringsbestemmelser for småhusbebyggelse. Hytta representerer kulturminnet ”hyttebebyggelsen før boligbebyggelsen”.

Nytt vegnavn i Kolbotn sentrum. Ingierveien ble besluttet mot vårt råd i uttalelsen.

Fornytt uttalelse i saken om områderegulering for Bålerudskråningen på Svartskog.

Navn på kystledhytte (Oslofjordens Friluftsråd) nær Bestemorstranda, nord på Svartskog.

Vi har hatt følgende arrangementer i løpet av året:

Karl XII's hærtokt i Norge, bl.a. gjennom vårt område i 1716.

Oppegård på veg mot 100-årsjubileum.

Busstur til Marinemuseet, Horten.

Rusletur fra Fåle og Pollevann, i terrenget nordover mot Svartskog.

Rusletur langs Oldtidsveien sør for Oppegård kirke – Sjødal –

Sjødalstrand, og tilbake via Kolonialen til utgangspunktet.

”Bli kjent med naboen”, sightseeing m/buss Nesodden rundt, og 3 foredrag på Grendehuset, Oppegård, med Nesodden som tema.

Medlemsbladet er, som vanlig, utgitt med 2 nummer i løpet av året. Papir- og trykkkvaliteten er forbedret, mengden innhold gir bud om muligheter for å opprettholde et omfang på 20-25 sider. Redaksjonen ønsker seg flere innspill med ferdig skrevet stoff/ lokalhistoriske epistler og artikler.

Vi har fått usedvanlig gode tilbakemeldinger på årets kalender. Våre gamle veifar er tydeligvis helt sentrale for vår lokalhistoriske identitet, og er dermed viktige elementer i den lokalhistoriske kunnskapsformidlingen.

Økonomi

Økonomien i laget er god. Historielaget har i 2-3 år hatt utestående 50.000 kr som lån til Gjersjøelva natur- og kulturpark/Langbygningen. Situasjonen for prosjektet tilsier ikke at lånet noensinne kan bli betalt tilbake. Dessuten er det naturlig at Historielaget framstår som bidragsyter, spesielt til de lokalhistoriske utstillingene. Styret har derfor besluttet å omgjøre lånet til tilskudd. Det medfører at vårt økonomiske resultat for 2013 blir svekket i forhold til tidligere år. Som følge av at årsmøtet i 2013 la kalenderen inn i kontingenten, som til gjengjeld ble økt, er det litt usikkert hvordan dette har påvirket salgsresultatet for kalenderen, og dermed det økonomiske resultat for 2013.

Ved årets slutt hadde Oppegård Historielag 339 medlemmer.

Sluttord

Styret er tilfreds med arbeidsåret, men ser at det er behov for innsats på flere arbeidsområder, f.eks. har kulturminner i utmark vært lite betjent i 2013. Det er behov for vedlikehold av veitraseer og infotavler. Det arbeides imidlertid med å kartlegge/spesifisere oldtidsveitraseene på Svartskog ved hjelp av frivillig innsats fra en av fylkesarkeoologene. Arkivene i Bibliotekkjelleren og på Kantor er fortsatt ikke godt organisert, utover selve lagringen. Det er behov for tid/arbeidskraft og ”know-how”.

Styret

REGNSKAP FOR OHL 2013/2012 m/budsjett

	2013	2012	Budsj. 2014
Inntekter:			
Div. inntekter	(93 036,55)	-72 807,10	(72 800,00)
Medlemskontigent	(71 450,00)	-60 101,50	(75 000,00)
Salg kalender	(32 870,00)	-45 495,00	(34 000,00)
	-197 356,55	-178 403,60	(181 800,00)
Utgifter:			
Medlemsaktiviter	25 780,95	28 654,19	29 000,00
Kostnader medlemsblad	24 545,00	27 335,84	29 000,00
Follominne	35 000,00	32 376,60	35 000,00
Kostnader kalender	38 566,00	64 235,00	40 000,00
Andre kostnader note 1	32 646,83	17 257,33	35 000,00
Tilskudd andre note 2	62 622,70	6 510,00	6 150,00
	219 161,48	176 368,96	174 150,00
Resultat	21 804,93	-2 034,64	(7 650,00)
Renter - inntekt	-5 545,19	-6 772,82	(7 000,00)
Bankgebyrer	1 964,70	1 206,00	1 300,00
ÅRETS over-/underskudd	18 224,44	-7 601,46	(13 350,00)

	2013	2012
AKTIVA:		
Lån Langbygningen	0,00	50 000,00
Andre fordringer note 3	3 187,50	801,00
Kundefordringer note 4	9 250,00	1 250,00
Bank 0530 01 86965	51 543,20	14 115,39
Bank 0539 33 08933	31 714,16	18,27
Bank 0521 95 55301	171 776,36	196 313,40
	267 471,22	262 498,06
PASSIVA:		
EK 1.01	210 577,46	202 996,00
Leverandørgjeld note 5	157,20	3 859,60
Forskudd fra medl. note 6	28 500,00	1 600,00
Avsatt digitalisering	0,00	9 534,00
Avsatt til skilting	0,00	10 000,00
Avsatt støtte prosjekter	46 461,00	18 000,00
Avsatt stokkebåten	0,00	8 927,00
Året over/underskudd	-18 224,44	7 581,46
	267 471,22	262 498,06

Jubileumsboka er i rute!

Seks forfattere, bokkomiteen og fotogruppa jobber denne våren iherdig med å gjøre kapitlene klare for videre skritt mot ombreking og trykking. Både elever ved Roald Amundsen videregående skole og medlemmer av Kolbotn fotoklubb har vært engasjert i utkast til utforming av omslaget på boka. Boka ventes å være klar for trykking tidlig på høsten og i salg i

tide før julehandelen. Det vil bli annonsert nærmere informasjon ang. Tabula gratulatoria og forhåndssalg i lokalavisa om ikke lenge. På Oppegård biblioteks nettsider er det mer informasjon om bokprosjektet, bla. nærmere presentasjon av forfatterne: www.oppegard.folkebibl.no/jubileumsbok. Bokkomiteen kan kontaktes via Oppegård bibliotek eller på epost:

jubileumsbok2015@oppegard.kommune.no

Siri Iversen

Fløysbonn fra Aker til Oppegård.

Dere som bor i områdene Tårnåsen øst for Valhallaveien, Hellerasten, Sofemyr, Ødegården, Ødegården skog og Fløysbonn, dere bor i Oppegård kommune like fullt som noen av oss andre.

Kanskje er det ikke mange som vet at det ikke alltid har vært slik ? Det har jo ikke vært så mye tema at de nevnte områdene var Aker herred så lenge Aker eksisterte som egen kommunal enhet (herred dengang). Fra 1. januar 1947 ble Aker herred slått sammen med Oslo. I vårt område ble det imidlertid gjort et unntak, slik det også ble enkelte andre steder i Aker herreds utkanter i forbindelse med opphøret. Eiendommen Fløysbonn gård lå ukringt til i forhold til kommunikasjon med Aker herred for øvrig. All veiforbindelse måtte gå gjennom Oppegård. Det var derfor små problemer med å finne forståelse for at området burde legges inn under Oppegård, når først Aker skulle opphøre.

Det sies at det allerede før krigen var tanker om at dette området burde legges til Oppegård, ikke usannsynlig det, i samband med at tankene om å slette Aker herred kom opp. Men det var altså først etter krigen at det ble fart i planene. Området som er beskrevet innledningsvis, var avgjort i ikke slik som det framstår i dag. Tårnåsen og Hellerasten var del av et sammenhengende skogsområde som strakte seg fra Ljabru til Fløysbonn, bare avrutt av noen gårder med dyrkningsjord her og der, bl.a. ved Øvre Ormerud, og gjennomskåret på langs av Oldtidsveien over Grønliåsen og Kongeveien ved foten av åsen. Skjønt beboerne var nok ikke oppmerksom på at dette var så gamle veifar. Oldtidsveien ble kalt "Ridestien" av Oppegård-befolkningen både på 50- og begynnelsen av 60-tallet, og i Prinsdal, kanskje også i Oppegård, ble også betegnelsen "Tårnstien" brukt. Kongeveien kom inn fra skogsområdene og inn på Ødegårdens innmark fra nord.



Kartskissen viser søndre del av Aker i 1946. Legg merke til den lille "blindtarmen" nederst, det er dette området det er tale om.

I skrivende stund har vi bare hatt tilgang til å dokumentere de siste par årene av prosessen med å overføre området til Oppegård. I boka Aker 1937 – 1947, som er et supplementsbind av Akers historie som tidligere var skrevet fram til 1937, er det en kort beskrivelse av avtalen om å overføre området til Oppegård. I et møte 17. desember 1945 ble det behandlet diverse grensejusteringer i herredets ytterkanter. Når det gjelder vårt område er situasjonen beskrevet slik i dokumentene:

” I samme møte behandlet herredsstyret og Nordstrand sognestyre en sak om regulering av grensen mot Oppegård kommune. Her danner Akers sydligste del en smal kile inn mellom Oppegård og Ski kommunes områder. Denne delen av Aker, ca. 4000 mål, hadde ikke noen naturlig forbindelse med den øvrige del av Aker, og var heller ikke tilknyttet Akers veinett uten gjennom Oppegård kommune. Oppegård hadde rettet en henstilling til Aker om at hele dette området måtte bli lagt til Oppegård kommune, og veivesenet, reguleringsvesenet, og teknisk rådmann i Aker hadde anbefalt dette allerede i 1938. På grunn av krigen ble saken ikke ferdig behandlet, men i 1945 tok Oppegård kommune saken opp på nytt. Innbyggerne i området betalte i skatt til Aker ca. kr. 5.300 pr. år, men kommunen hadde på den annen side ca. kr. 4.500 i utgifter pr. år, slik at nettoinntekten var ubetydelig. Arealet kunne imidlertid tenkes utnyttet som utparselleringsfelt, slik at de økonomiske forhold kunne endres i fremtiden. Finansrådmannen foreslo likevel at arealet skulle avstås til

Oppegård uten kompensasjon, og dette ble vedtatt av herredstyret og Nordstrand sognestyre i møter 17. desember 1945, og godkjent ved kgl. res. av 11. oktober 1946. Overføringen skulle gjelde fra 1. januar 1947. Her ser vi hvordan grensen gikk, mer detaljert, i den søndre delen av arealet.

Vi kan ta utgangspunkt i krysset ved Ødegården

(Landerudsenteret i dag), og ser nedover Sønsterurveien (til venstre på kartet). Like nedenfor der Wesselsvei (fra sør) og Nordre Skrenten (fra nord), kommer ut i Søsterudveien, ble kalt ”Grinna” i tidligere tider, fordi det var ei



grind mellom Oppegård og Aker akkurat her, på kommunegrensa. Herfra gikk grensa nordover omtrent i lyslinjetraseen og i Valhallaveien/Kongeveien. Omtrent på høyde med Tårnåsensenteret (den gang Øvre Ormerud/Augestad gård) ble ny grense mot Oslo trukket i rett linje mot øst, over Grønliåsen omtrent der branntårnet sto. Sørøver fra ”Grinna” gikk grensa langs toppen av Sofiemyråsen. I/ved Lille Kolbotnvann dannet den en i vinkel mot øst, til rett sør for Sønsterud gård. Så sørøver igjen i dalføret, til Grytebekken, langs denne, og opp i Grytetjernet.

Fløysbonn gård i Aker var eid av Ljansbruket i tidligere tider. Fotballbanen på Sofiemyr ble anlagt allerede mens dette området lå i Aker, men var like fullt Kolbotn Idrettslags hjemmebane, altså i en annen kommune enn hjemkommunen. Det var nok det samme eierforholdet som gjorde at boligutbyggingen på Hellerasten kom i gang så fort – slutten av 40-tallet og utover på 50-talet - etter at området var overført til Oppegård. Det har også vært sagt at Fløysbonnområdet ville aldri ha fått elektrisitet så fort som de gjorde, hvis området hadde blitt tilhørende Oslo videre.

Sønsterud gård i 1930-årene, den gang tilhørende Aker herred, sett fra sør-øst. Ikke mange 10-metrene utenfor venstre billedkant, kom grensen opp fra Lille Kolbotnvann,



Sønsterud sett fra sør-øst. Sprudt (Sønsterud) 14. Havnas far Johan Kristiansen 1930-årene

og fortsatte rett sørøver fra der fotografen sto, ned til Grytebekken ved Sagstua.

Egil Wenger.

Kilder:

Aker 1937 – 1947. Supplementsbind til Aker 1837 – 1937.

Oppegård historielags kalender 2011

LOKALHISTORISKE SKILTER OG INFO-TAVLER I OPPEGÅRD-MILJØET.

SKILTING AV BYGNINGER OG GÅRDSTUN

Historielaget har i mange år deltatt med kunnskap i forbindelse med oppsett av informasjonstavler/skilt på en god del hus som er ansett som verneverdige, eller har en spesiell historie. Dette har skjedd etter initiativ fra Gjersjøen Rotary, og i samarbeid med kommunen. De aller fleste av husene som har vært skiltet, ble Sefrak-registrert tidlig på 1990-tallet. I 2003 ble 10 – 15 skilter satt opp, og i 2006/07 på ytterligere ca. 10 villaer og gårdshus.



I 2012 kom et nytt initiativ, også denne gang fra Gjersjøen Rotary, om å sette opp informasjonstavler i tilknytning til en del av våre middelaldergårder, de som er illustrert i kommunevåpenet. Både kommunen og vi i Historielaget grep sjansen til å få utført en ny runde skilting. Og dermed er det pr. i dag på gang skilting av alle gårdstunene som ikke har skilt fra før, og som det fortsatt står bebyggelse på. Som kjent er et par av disse gårdsanleggene helt borte, for eksempel Ormerud (både Nedre og Øvre), og Vassbonn. Men, så kommer Fløysbonn I tillegg, den tilhørte ikke Oppegård, men Aker herred, den gang kommunevåpenet ble utformet, men den er regnet som urgård og edste gården i kommunen, og er dermed med likevel..



SKAUTAVER'N

Siden 2009 har historielagene i Oppegård og Ski vært med på å kvalitetsforbedre Skautraver-opplegget ved å øremerke steder i skogsterreng som inneholder et kulturminne. Så legger Skautraver'n en av sine poster akkurat der, og vi setter opp en orienteringstavle om stedet. Opplegget har vært meget godt mottatt, og det er ikke veldig langt mellom skryt i tilbakemeldingene, som for eksempel "Dette er veldig lærerikt og interessant!".

Vi har interesse av å følge opp dette fortsatt, så lenge vi finner nye steder med kulturminner ute i utmarka, i alle fall. Neste år er sikret, det blir slike info-tavler på Svartskog, ved "Austagarden", og "Majorkilden", og på Nylenna ved Østre Greverud. Og så en i Ski, på Buåsen i området Kloppa/Stallerud. Den siste er i Ski kommune, men minnet gjelder Oppegård-folk. Ski historielag har ansvar for ytterligere 4 kulturminneposter. Så kan man spørre seg hva som skjer når vi ikke finner flere nye kulturminner å benytte? "Tja, da begynner vi vel på nytt, da" sier Skautraver-generalene, som også er "frelst" på dette opplegget.

Eksempel på info på kulturminnepost i marka:

HUSMANNSPLASSEN GRYTEBRÅTEN

Du står nå omtrent der bolighuset på plassen Grytebråten engang sto. Tidligere var hele denne flate marka, skrånende mot vest, dyrket mark. Jorda ble dyrket av Østre Greverud gård fram til 1980-tallet, da det ble laget planer for bruk av innmarka til del av golfbanen. Det ble ikke noe av, og jorda ble ikke dyrket etter det. I dag er den, som det kan ses, i ferd med å gro igjen.

Det er ikke kjent hvor i terrenget de øvrige husene på plassen lå, trolig i nedre kant mot nordvest, der det bl.a. også er rester etter en brønn. Bolighuset brant i 1961. Vi ser rester etter utedoen (steinheller) ca. 50 m mot nord, like ved jordekanten.

Stien du står på markerer Oldtidsveien (den samme som går over Grønliåsen). Den er nok 3-4000 år gammel, men det er noe usikkert nøyaktig hvor veien gikk akkurat her. Grytebråten var trolig ansvarlig for veiholdet på denne strekningen, på vegne av Østre Greverud gård, fram til 1700-tallet, da Den Fredrikshaldske Kongevei litt lenger vest overtok gjennomgangstrafikken.

Oppegård kommune

Forum for natur og friluftsliv

Så, nå spør vi, er det noen der ute som føler seg kallet til å være med på dette ?

TIL FOTS I OPPEGÅRD

Enda et friluftstiltak har vi ”blandet” oss opp i, lavterskel-turtilbudet ”Til fots i Oppegård”, 12-15 beskrevne fotturer i Oppegård. Ikke alle kulturminner som turene går forbi, er merket – enda (?), men mange er det. 8-10 infotavler er det nok satt opp. Så, skaff deg heftet, ved henvendelse til resepsjonen i Rådhuset, og gå på tur!

Egil Wenger

GJERSJØELVA NATUR- OG KULTURPARK ER TILDELT GJERTRUDPRISEN

Gjertrudprisen deles ut årlig av Akershus Kulturvernråd i de tre regionene i fylket, Romerike, Asker og Bærum og Follo. Kulturvernrådet er et samarbeidsorgan for fylkets museer og de tre regionale historielagene. Prisen trekker frem og belønner de som har gjort en innsats for å bevare og synliggjøre kulturen i fylket. Prisen ble delt ut av rådets leder Eivind Strømman ved en samling i Langbygningen onsdag 11 desember.

Når Gjersjøelva Natur- og Kulturpark (GNK)

Harald Lundstedt mottar

får prisen er det fordi den dekker alle kriterier

Gjertrudprisen

prisen deles ut etter. I GNK ivaretas både materielle og immaterielle kulturminner, og



I GNK ivaretas både materielle og immaterielle kulturminner, og det er et samarbeidsprosjekt hvor flere frivillige organisasjoner er med.

Harald Lundstedt takket for prisen. Han minnet om starten på det hele som var et ønske om å få fisk tilbake i Gjersjøelva. Det ble da gjort flere funn som etter hvert er blitt utviklet, mest synlig er Oppgangssaga og Langbygningen. Han trakk også frem det positive i de involverte organisasjoner, Oppegård Kommune og ikke minst grunneier Fred Hallager Juell. Videre fortalte Harald om de kommende tiltakene, med Kvernhuset som det første. Det blir stort trykk frem til jubileet i 2015.



Marita Huseby og ordfører Ildi Eidem Løvaas

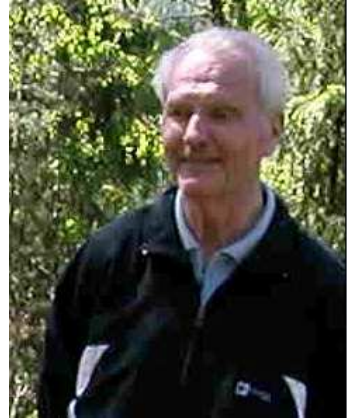
En av de fremmøtte gratulanter var Oppegårds ordfører Ildi Eidem Løvaas. Hun påpekte at den lokale identiteten som GNK skaper er svært viktig, og hun var meget positiv til det arbeidet som ble gjort opp i mot skolene. Det er så positivt mottatt at Barn og Unges Kommunestyre i Oppegård har bevilget penger til Gjersjøelva Natur- og Kulturpark. Hun trakk også frem det element GNK utgjør i området fra Ljansbruket og sydover mot Bålerud. Der kan det bli en skikkelig Kystkultursti med start hos kunstnerne på Ljans-bruket, Gjersjøelva, Ingierstrand og en slutt på Uranienborg.

Det ble servert gløgg, pepperkaker, kaffe og julekake til de ca 30 fremmøtte. Etter utdelingen var det god anledning til se seg om i bygningen.

Nils Birger Olsen

Minneord om Erik Ballangrud.

Vi minnes vår tidligere leder, formann som tittelen var den gang, Erik Ballangrud, som var førstemann i Historielaget, fram til 2006, en rolle han hadde i 4-5 år. Det er god grunn til å minnes Erik, noe som også ble gjort i forbindelse med bortgangen i slutten av august i fjor. Da var medlemsbladet nettopp går ut til medlemmene, så minneordene over Erik ble satt inn i Østlandets Blad og i OppegårdAvis. Vi gjengir nedenfor velfortjent omtale.



Et ihuga arbeidsmenneske har gått bort. Han etterlater seg arbeid som det lokalhistoriske miljøet på Kolbotn vil dra nytte av ennå i utallige år. Sjelden har vi sett noen som har hatt slik arbeidsevne og arbeidsvilje som Erik Ballangrud hadde, inntil han ble rammet av egen sykdom, og frafall i familien, i 2005.

Lokalhistorien lå nok Erik på hjertet i mange år før han lot seg engasjere tidlig på 2000-tallet. Han fikk ikke mer enn et år eller to på seg i styret før han ble utfordret til å påta seg formannsvervet. Og ansvar tok han. Fra da av kom Oppegård Historielag over i en ny giv og inn i en meget aktiv periode. Det som utmerket Eriks lederskap, var alt han fikk gjort i tillegg til å være leder. Det er her den imponerende arbeidskapasiteten kommer til syne. I ettertid viste det seg at han hadde arbeidet med mange lokalhistoriske saker ved siden av vervet som formann. Noe av dette ble først kjent da han måtte trekke seg tilbake.

Erik knyttet kontakter med lokalpressen, som den gang var Lokalavisen Oppegård, og avtalte en ukentlig spalte med lokalhistoriske spørsmål og svar, og han arbeidet systematisk med det som i ettertid viste seg å bli en omfattende lokalhistorisk dokumentasjon, Oppegård leksikon, som ble framstilt både alfabetisk og kronologisk. I tillegg skrev han en minne-oversikt over egen oppvekst i Ormeruddalen, bl.a. med det nære forholdet til barne- og ungdomsmiljøene i Kolbotn. Han var dessuten initiativtager til, og i lengre tid drifter av, Historielagets medlemsblad. Erik initierte – og skrev selv - det første heftet i serien ”Lokalhistoriske skrifter”.

Det lokalhistoriske miljøet i Oppegård har mye å takke Erik Ballangrud for. Dokumentasjonen etter ham vil være sentrale kunnskapsbaser for framtidige lokalhistorikere.

Erik Ballangrud vil lenge bli husket av oss som arbeidet nært sammen med ham.

Venner i lokalhistoriemiljøet i Oppegård.

Gjersjøelva natur- og kulturpark.

ÅPNINGSTIDER - NYE UKEDAGER.

Våre erfaringer fra 2013-sesongen etter utvidelsen av museet tilsier at vi må oppjustere demonstrasjons- og åpningstilbudet slik:

Gurisaga – tirsdager kl 1800

Vår: 27/5, 3/6, 10/6 og 17/6 (3/6 er det også elvevandring)

Høst: 26/8 og 2/9 (2/9 er det også elvevandring)

Museet i Langbygningen – torsdager kl 1800

Vår: 22/5, 5/6, 12/6 og 19/6

Høst: 28/8 og 4/9

Etter planen kommer både kornmølle, lokomobilsag og stien langs elven på plass i løpet av sesongen.

Ovennevnte datoer er gratis. Parkering ved Gurisaga/Oppegård båthavn, bommen åpnes 10 min før. Merket sti derfra opp til museet (gå mot båthavnen, inn til høyre over elven).

Kontaktpersoner generelt:

Harald Lundstedt – 97 07 04 30

Marita Huseby – 97 52 60 61

Egil Wenger – 97 74 90 02

Kontaktperson for skoler/grupper:

Guri Vallevik Håbjørg 91 52 76 75

Retting av oppslag i medlemsblad nr 2, 2013.

Utsikt fra Kolbotnveien 34, Poverud, romjula 1967.

Foto: Steinar Karlsrud.



Riktig billedtekst skal være: Nærmest krysset Kolbotnveien - Solbråtanveien - "Stasjonsbakken". Til venstre Solgården, kommunens eiendom. På muren bak Kolbotnveien er den gamle telefonsentralen erstattet av murkolossen som ligger der i dag. Det lave brune huset ble bygget av fam. Sveen, og fikk ikke stå i så mange år. Bak det, Kringsjø.

RIKTIG INFORMASJON ER VIKTIG

Vi som befatter oss med lokalhistorie og som vil informere omverden om den informasjon vi sitter inne med, må hele tiden være bevisst at det vi formidler er korrekt. Og ikke skjelden får vi tilbakemelding om at det vi har utgitt, inneholder feil.

Når vi produserer lokalhistorisk materiale som skal utgis i form av kalender, lokalhistorisk skrift eller på vår hjemmeside, søker vi ofte tilbake i materiale som tidligere er publisert. Og her ligger ofte hunden begravet. Det er grunnlagsmaterialet som inneholder feil, og disse videreføres i nytt materiale. Heldigvis har vi våkne og kunnskapsrike medlemmer og lesere som gjør oss oppmerksom på dette. Desverre er det ikke alltid at dette blir behørig notert / registrert og bragt videre til den eller de som trenger den.

Dette vil vi nå gjøre noe med. Vi vil samle alle rettelser i en ”base/register” som skal være tilgjengelig for alle. Imidlertid må vi først kvalitetssikre at de feil som påpekes virkelig er feil. Dette gjøres av styret og de samarbeidspartnere vi finner aktuelle. Når informasjonen så er klar for publisering blir det lagt ut på vår hjemmeside. Medlemsbladet er også et aktuelt medium.

Derfor oppfordrer styret i Oppegård historielag medlemmer og andre som finner feil i våre publikasjoner om å melde fra til oss. Dette kan gjøres slik:

Pr brev til Oppegård historielag Postboks 12, 1411 Kolbotn

Pr e – post til: post@oppegard-historielag.org

Pr telefon til ett av styrets medlemmer, oversikt over telefonnr finnes på side 2 i medlemsbladet.

Styret

”Vårt interne liv ” - tilholdssted og lager....

Det er ikke ofte vi går i oss selv og rapporterer på de dagligdagse arbeidsrutinene osv. Vi har vel egentlig ikke tenkt å bli personlige denne gangen heller, bare si noe om det som ikke synes for dere der ute, fra styrets mer eller mindre daglige arbeid.

Først styremøtene, hvor har vi dem? Vi har jo vært litt hjemløse på dette de siste 5-6 årene. Etter å ha måttet finne møtelokaler fra gang til gang, har vi nå de siste par årene hatt en underhånden avtale med Biblioteket i Kolben om å kunne bruke deres møterom på kveldstid en gang i måneden. Det er vi glad for, vi slipper å leite på ”bygda” etter et møterom, fra gang til gang. Vi burde kanskje ha noe å by Biblioteket tilbake? Vi vet jo at de ønsker aktivitet og liv i publikumslokalene side på dagtid, og at vi kanskje kunne ha en fast møtetime med vårt ”publikum” der innimellom. Kanskje vi skal få det til etter hvert? Det var dette med kapasitet, da?

Et annet forhold til Biblioteket vi har fordel av, er bruken av et arkivlokale meget sentralt i Bibliotekkjelleren. Der kan vi ha arkivmateriale som vi vil ha brukbart tilgjengelig. Vi er i gang, men mye gjenstår å organisere. Det er ikke bare-bare å systematisere arkivmateriale. En ting er dokumenter, som vi ikke har altfor mye av, i hvert fall ikke organisert, det er kartmateriale, og det er vårt eget internarkiv, som regnskaper, møtereferater osv. Hjelp av ekspertise på dette kunne komme godt med..... finnes det noe sånt der ute ?

I tillegg til arkivet i Kolben, har vi et rom i kjelleren på Sundts forretningsbygg på Kantor, også det er lett tilgjengelig. Der har vi i hovedsak plassert restopplag av den årlige kalenderen vår, og det vi har av rester etter tidligere aktiviteter for Follominne. Så er det jo fint å ha litt større bruksgjenstander lagret der.

Tilbake til Bibliotekkjelleren. Vi har en del materiale vi har ”arvet” etter tidligere sentrale medlemmer, og vi har noe materiale i oppbevaring (lån). Hvorfor vi nevner dette, er at det kanskje er av interesse for noen av dere ”der ute” å lese gjennom dette, før vi risikerer å splitte det opp til forskjellige formål.

Vi har altså:

- Materiale etter Eivind Barca, 5-6 hyllemeter, grovdelt på temaer, og en del kartmateriale.
- En eske med dokumentasjon etter Eivind Røssler, som var med i Historielaget på 1990-tallet, bl.a. 10 -12 kassetter (digitalisert til CD-er) med intervjuer fra 1980-tallet.
- Noen esker med fotografier fra HV-aktiviteter like etter krigen, som tidligere hang på veggene i HV-huset, og som foreløpig er lånt ut til oss for oppbevaring. Noen av disse henger også inntil videre oppe i utstillingene i Langbygningen lokalhistoriske museum.

Om noen skulle ønske å se/lese gjennom noe av dette, ta kontakt med undertegnede, eventuelt Einar Skillebekk, tlf. 92050595.

Egil Wenger, tlf.: 97749002, e-post: egil@wenger.no

Hvem gjør hva i Oppegård Historielag?

Arbeidsgruppene som er ”underbruk” av styret ledes av følgende:

Kulturminner i utmark: Ansvarlig - Egil Wenger

Aktivitetsgruppen: Ansvarlig - Einar Skillebekk

Info – gruppen: Ansvarlig: Nils B Olsen

Kalender 2014: Redaktør – Bjørn Egil Jensen

Repr. I Lokalhistorisk museum, Langbygningen: Marita Huseby

”Bygdebok” og WIKI: Kommunens bokkomite

Stokkebåten: Ansvarlig – Bjørn Lunder

AKTIVITETER VINTER/VÅR 2014. OPPEGÅRD HISTORIELAG.

Aktivitet/tiltak	Tid og sted
Besøk på årsmøtet vårt. Leder av redaksjonsgruppa for kommunens jubileumsbok, Tore Haugen, orienterer om status og framdrift for boka.	Torsdag 6. mars kl. 19.00, på Skogsland, Kolbotn, Solbråtanveien.
Lokalhistorisk kveld. Gamle og nye bilder fra Kolbotn-området v/Steinar Karlsrud. Samarbeidstiltak med Biblioteket.	Torsdag 13. mars kl. 19.00, Biblioteket, Kolben, jf. Kolbens program for vårsesongen, side 32.
Busstur til Eidsvollsbygningen i jubileumsåret. Omvisning både i selve bygningen og i kjelleren, alt i nyrestaurert stand. Tid ca. en og en halv time. Påmelding m.v. Se egen tekst for mer info.	Søndag 4. mai. Start fra p-plassen ved Greverud skole kl. 09.30, og fra busslomma retning nord ved Statoil på Kolbotn kl. 09.45.
Omvisning på restaurert og nyåpnet anlegg på Ingierstrand bad, inne og ute, v/ seksjonsleder Jan-Egil Clausen fra Oslo kommune, Byfornyingssetaten.	Onsdag 4. juni kl. 18.00. På nedre p-plass ved Ingierstrand. Vi avslutter med en kaffekopp i restauranten - hvis mulig. I tilfelle bestiller/ betaler hver for seg.

I utgangspunktet er arrangementene tilgjengelig og fritt til oppmøte. For bussturen til Eidsvoll må vi likevel ha påmelding - en slags først til mølla – og innen 23. april. Turen vil bli tilbudt andre historielag i Follo hvis det er plasser igjen ved påmeldingsfrist. Vi må også beregne en egenandel, buss og omvisning koster, kr. 200 pr. person -, da er kostnadene dekket, hvis vi får full buss. Beløpet krever vi opp underveis. Det blir også muligheter for stopp med tanke på en matpause.

Påmelding til: Einar Skillebekk, tlf. 66 99 19 97 / 92 05 05 95. e-post: skillebekk.einar@gmail.com eller Egil Wenger, tlf. 66 80 27 89 / 97 74 90 02. E-post: egil@wenger.no.

Aktivitetene vil som vanlig bli forsøkt omtalt nærmere i OppegårdAvis og i Østlandets Blad, etter hvert som tiden nærmer seg.

Avsender: Oppegård Historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

INNKALLING TIL ÅRSMØTET 2014

Oppegård historielag kaller med dette inn til årsmøte
torsdag 6 mars kl 1900 i Skogsland, Solbråtanveien 18.

Dagsorden:

1. Godkjenning av innkallingen
2. Konstituering, valg av møteleder, referent og to medlemmer til å undertegne protokollen.
3. Godkjenning av årsberetningen.
4. Godkjenning av regnskap for 2013.
5. Fastsettelse av kontingent for 2015.
6. Budsjett for 2014.
7. Innkomne forslag.
8. Valg.

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være styret i hende senest en uke før årsmøtet.

Etter årsmøtesakene blir det enkel servering av kaffe og kringle.
Tore Haugen orienterer om status og framdrift for Oppegård kommunes
hundre – års historiebok.

Vel møtt.

Styret.